

Situació i protocol d'actuació davant la panleucopènia dels moixos

La Panleucopènia és una malaltia vírica molt contagiosa d'aparició sobtada, curs ràpid i alta mortalitat. Afecta a tots els membres de la família *Felidae* (moix, tigre, lleopard...).

L'agent causant de la malaltia és un virus del gènere parvovirus que necessita cèl·lules amb gran activitat mitòtica per replicar-se (cèl·lules amb divisió). És molt resistent a tot tipus de desinfectants i molt estable.

En el nostre entorn, afecta principalment als moixos, sobre tot a joves, però pot afectar-ne de qualsevol edat.

El virus es troba present en totes les excrecions dels animals malalts (excrements, saliva, vòmits, orina), per tant, es contaminen tots els utensilis amb els que contacten els moixos afectats. Les principals vies de contagi són, per tant:

- Contacte directe: susceptibles de contagiar-se per nas i boca.
- Presència del virus en plats de menjar, llits, gàbies infectades, mans, roba...
- Per vectors mecànics com puces que van d'un animal a un altre.
- Durant la gestació.

El període d'incubació és de dos a deu dies, el més habitual és que sigui de cinc a set dies. L'edat de presentació és habitualment entre els tres i els cinc mesos de vida del moix. Els menors de tres mesos normalment han rebut anticossos maternals mitjançant el calostre.

Les formes de presentació són diverses:

- Sobreaguda: moixets entre tres-deu setmanes amb mort sobtada en dotze-vint-i-quatre hores d'aparèixer els símptomes.
- Aguda: moixos entre els tres mesos i l'any.
- Subclínica en animals majors d'un any.

Els símptomes principals són: febre inicial alta, debilitat profunda, deshidratació ràpida, anorèxia total, vòmits, diarrea i caiguda greu dels leucòcits.

El virus de la panleucopènia felina és difícil de destruir i té molta permanència al medi. És molt difícil desinfectar amb lleixiu (únic desinfectant eficaç contra el virus) tots els llocs on l'animal hagi pogut excretar el virus amb les seves secrecions corporals. La seva latència amb humitat, llum i temperatura adequada al medi pot arribar a l'any. Una vegada és introduït en un cercle poblacional, és difícil d'eradicar totalment.

Davant aquesta situació, el **protocol d'actuació del Centre Sanitari Municipal de Protecció Animal amb les colònies felines** de Palma és el següent:

- 1- Recollida dels animals afectats personal del CSMPA o lliurats al Centre per responsables de la colònia.
- 2- Arribada al CSMPA i dipòsit de l'animal a la seva gàbia (dins la seva gàbia trampa).
- 3- Actuació veterinària.
- 4- Retorn de l'animal al responsable de la colònia.

A les passes 1 i 2 el moix en cap moment surt de la seva gàbia trampa fins que és dipositat damunt la taula de la clínica per a la seva exploració.

En el punt 3 (actuació veterinària) el protocol és el següent:

1. Examen físic general abans de la sedació.
2. Sedació
3. Realització del Test de leucèmia felina FeLV i del test d'inmunodeficiència felina FIV si es presenten símptomes compatibles o ho sol·licita el responsable de la colònia.
4. Rasurat de pèl, i desinfecció de pell i pèl.
5. Trasllat al quiròfan, (sense gàbia trampa).
6. Cirurgia: instrumental esterilitzat diàriament amb sutura també estèril.
7. Marcatge del pavelló auricular.
8. Administració d'analgèsia, antibioteràpia i desparasitació via sistèmica.
9. Retorn a gàbia trampa amb nou substrat.
10. Dipòsit dins de la seva gàbia trampa a les gàbies de UVI.

A nivell intern, pel que fa al **protocol de neteja i desinfecció al CSMPA**, hi ha establerts dos nivells de neteja i desinfecció:

- Zona de trànsit d'animals (naus exteriors i vehicles).
- Zona quirúrgica (clínica, UVI i quiròfan).

A cada zona s'adapta la neteja i desinfecció a les seves característiques. El procediment comença amb l'eliminació d'excrements, restes d'aliments i matèria orgànica. En zones de trànsit s'empren polvoritzadors i en zones quirúrgiques s'humidifica i banyen les instal·lacions o materials. Se segueixen indicacions de les etiquetes dels productes respecte a aplicació, seguretat i emmagatzemament.

La freqüència d'aplicació en la zona quirúrgica és diària (igualment que amb l'instrumental), al finalitzar l'ús de les instal·lacions.

Per evitar resistències es realitza una rotació de principis actius sempre tenint en compte l'ús primordial del lleixiu, coneixent la incidència de panleucopènia felina i parvovirus caní en col·lectivitats.

Actuacions i recomanacions per millor l'atenció al moix i disminuir les infeccions:

- Les gàbies trampa han de ser fàcils i segures d'ús, i així facilitar també la seva neteja i desinfecció periòdica.
- Tapar les gàbies trampa amb tovalloles o llençols durant tot el protocol.
- No deixar els moixos dins la gàbia trampa molt de temps fins l'inici del protocol.
- Alliberar-los tot d'una que sigui possible, quan hagin passat els efectes de l'anestèsia.
- Capturar al més ràpid possible qualsevol nou individu que arribi a la colònia.
- Canviar el substrat (i a vegades menjar) de les gàbies trampa abans d'activar-les de nou per capturar (o transportar).
- Bones pràctiques en l'alimentació a la colònia com anar canviant de forma periòdica els abeuradors i menjadores, així com emprar únicament pinso sec en una quantitat adequada pel nombre d'individus existents. Quan l'administració de menjar és desmesurada s'afavoreix l'aparició de plagues que transmeten també malalties.
- Donar avís al CSMPA, per observació, diagnòstic i possible tractament de tot animal sospitós d'estar malat a la colònia.

Des de principi de 2016 al CSMPA s'han esterilitzat 115 moixos adoptats per particulars i 343 moixos de colònies legalitzades al municipi. D'aquests 458 individus esterilitzats només hem rebut una sospita de malaltia, al mes de juny; es tractava de dos moixos joves negres operats, procedents de la colònia del Llar d'Ancians de General Riera. Els resultats de l'hemograma practicat varen aportar uns valors normals de leucòcits, per tant es descartà la panleucopènia i foren tractats d'un quadre gastroentèric durant uns dies fins a la seva recuperació.